

Subject Area
Ceramic

Year: 2022
Vol: 8 Issue: 99
PP: 2115-2123

Arrival
09 May 2022

Published
30 June 2022

Article ID Number
62894

Article Serial Number
26

Doi Number
<http://dx.doi.org/10.29228/sssj.62894>

How to Cite This Article

Özgüven, S. (2022).
“Çağdaş Seramik
Sanatında Bir Hikaye
Anlatıcı: Kevin Snipes”
International Social
Sciences Studies Journal,
(e-ISSN:2587-1587)
Vol:8, Issue:99; pp:2115-
2123

Social Sciences Studies Journal is
licensed under a Creative Commons
Attribution-NonCommercial 4.0
International License.

Çağdaş Seramik Sanatında Bir Hikaye Anlatıcı: Kevin Snipes

Kevin Snipes, A Storyteller In Contemporary Ceramic Art

Sanver ÖZGÜVEN¹

¹ Dr. Öğr. Üyesi. Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar ve Mimarlık Fakültesi, Seramik Bölümü, Konya, Türkiye

ÖZET

Mitolojik hikayelerden, gerçekten yaşanmış tarihi olaylara kadar pek çok hikaye, tarihin çeşitli dönemlerinde seramik eserler ile anlatılmıştır. Günümüzde de bu geleneği sürdüren seramik sanatçıları vardır. Geçmiş olaylarla ilgili anlatmış oldukları hikayelerin yanında, günümüz seramik sanatçıları büyük oranda kendi kişisel hikayelerini seramik eserlerinde anlatmaktadırlar. Seramik sanatında hikaye anlatım unsurlarını ele alan bu çalışmada öncelikle hikaye anlatımının genel çerçevesi okuyucuya sunulmuştur. Sonrasında seramik sanatı tarihinde, görsel anlamda hikaye anlatımına odaklanarak, farklı coğrafyalardan ve farklı dönemlerden seramik eserlerin örneklerine yer verilmiştir. Son olarak çağdaş seramik sanatının önemli isimlerinden bir olan, seramik sanatçısı Kevin Snipes’in eserlerine yer verilmiştir. Eserlerinde yer verdiği hikaye anlatım unsurları analiz edilerek, çizimlerinin arkasındaki kavramsal yapı ele alınmıştır. Sanatçının eserlerinde anlattığı bu kavramlar ve kişisel hikayeler görsel örnekler üzerinden açıklanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Seramik, Öykü, Hikaye Anlatımı, Figür, Dekor

ABSTRACT

From mythological stories to historical events, many stories have been told on ceramic surfaces in various periods of history. In recent, ceramic artists continue this tradition in ceramic art. In addition to, the stories they told about past historical events, contemporary ceramic artists mostly tell their personal stories in their ceramic works. In this study, after the general framework of storytelling, storytelling elements in ceramic art have been presented. Afterwards, ceramic works from different geographies and different periods has been given by focusing on visual storytelling in the history of ceramic art. In the last section, Kevin Snipes who is the one of the important names of contemporary ceramic art, has been included. The storytelling elements in his works and conceptual behind his drawings have been analyzed. These concepts and personal stories of the artist in his works have been explained through visuals.

Keywords: Ceramic, Story, Storytelling, Figure, Decoration

1. GİRİŞ

Hikaye anlatımının izleri her kültürde ve tarihin her döneminde görülebilmektedir. Öncelikle görsel ve işitsel olarak, daha sonra da yazı ile nesilden nesle aktarılan bu hikayeler, zamanla sahip oldukları toplumların hafızasını oluşturmaktadır. Bu hikayeler içerisinde her toplumun kendine özgü gelenekleri, değerleri bulunmaktadır. Bu nedenle hikayeler, sahip oldukları kültürlerin genel özellikleri hakkında önemli bilgiler vermektedirler. Hikaye anlatımı ile gerçek veya kurgusal olan olaylar seyircilere aktarılmaktadır.

Hikaye, gerçek veya kurgusal bir olayın, dinleyicinin deneyimleyebileceği veya öğrenimlerde bulunabileceği bir şekilde anlatılmasıdır. Bu açıdan bakıldığında bir hikaye anlatımındaki en önemli unsurlardan biri, sahip olduğu bir düşüncesi karşı tarafa aktarabilmesidir (Gökçen, 2020).

Konu ile ilgili olarak hikaye anlatımını tanımlayabilecek ve bu kavramı sınırlandırabilecek bir çerçeve çizmek mümkündür. Altman’a bakıldığında hikaye anlatımı sözlü, yazılı veya görsel olarak bir hikayenin iletilmesi olarak tanımlanır. Hikaye anlatımı kültürel bir öneme sahiptir. Hikaye iletilmesine olanak veren ve ona somut bir biçim veren bu yapılardan bağımsızdır. Bu nedenle bir türden diğer başka bir türe kolayca taşınabilir. Böylece önceki nesillerden kalan hikayeler dönüşerek çağdaş toplumlara aktarılabilir. (Altman, 2008)

Hikaye anlatımı ilk olarak görsel öğeler üzerinden bir iletişim kurma aracı olarak da tanımlanmaktadır. Bu durumda bir hikaye, izleyicilere kelimeleri kullanmadan, sadece gösterme, bilgilendirme ya da ikna etme süreci ile aktarılmaktadır. (Brilliant, 1984)

İnsanlık tarihinde hikaye anlatımının sahip olduğu önemi Harari şu cümlelerle tanımlamaktadır:

“İnsanlar hayatın anlamını sorguladıklarında, hemen her zaman bir hikaye duymayı beklerler. Homo sapiens hikaye anlatan, sayılar ve grafiklerden ziyade hikayeler üzerinden düşünen, evrenin kendisinin de iyi ve kötü karakterle, çatışma ve çözümlerle, doruk noktaları ve mutlu sonlarla dolu bir hikaye gibi

ışlediğine inanan bir tür. Hayatın anlamını aradığımızda gerçekliğin ne olduğunu ve kendimizin bu kozmik tiyatro oyunundaki rolünü açıklayacak bir hikaye isteriz. Bu rol bizi kendimizden daha büyük bir şeyin parçası yapar, tüm deneyim ve tercihlerimize anlam katar.” (Harari, 2018)

Bir hikaye anlatımı birbirinden farklı pek çok araçla gerçekleştirilebilir. Ancak yukarıda da belirtildiği gibi, hikaye anlatımları temelde üç farklı formda karşımıza çıkmaktadır. Bunlar sözlü, yazılı ve görsel hikayelerdir. Bu her üç form, hikaye anlatıcısının yapmış olduğu kurguya göre bir arada da kullanılabilir.

1.1. Sözlü Hikaye Anlatımı

Sözlü hikaye anlatımı, herhangi birinin hikaye anlattığı bir türdür. Bu hikayeler de çoğunlukla sözlü anlatıma odaklanmaktadır. İnsanoğlunun sesleri daha belirgin bir biçimde çıkartmaya başlaması ile birlikte, anlatmak istediği konular da o kadar çeşitlenmiştir. Sözlü hikayenin çeşitliği her dilin sahip olduğu farklı zenginliklerden kaynaklanmaktadır. Çünkü sözcüklerdeki her bir vurgu önemlidir. Hikayenin yüksek sesle veya kısık sesle anlatılması bile anlamda değişikliklere sebep olabilir. Bu türde anlatılmak istenilen konular çok daha açık bir biçimde dinleyicilere aktarılır. Sözlü hikaye anlatımı geçmişte olduğu kadar günümüzde de oldukça yaygın bir biçimde devam etmektedir. Her ne kadar günümüzde bütün sözlü gelenekten gelen hikayeler yazıya dökülmüş olsa da, sözlü hikaye anlatımı canlılığını halen korumaktadır. Sözlü hikaye anlatımının bu gücü bir masal dinlerken, bir şarkı veya şiir dinlerken veya bir stand-up gösterisine insanların gösterdikleri ilginden anlaşılabilir. Ayrıca son yıllarda dinleyici kitlesi giderek artan podcast yayınları veya sesli kitap uygulamaları da bunu doğrular niteliktedir. “Sözlü hikaye anlatımı hikayelerin nesilden nesle aktarılmasının ilk yolu olmuştur” (Mcler, 2006).

1.2. Yazılı Hikaye Anlatımı

Yazının bulunması ile birlikte insanoğlunun hikayeleri de yazı ile aktarılmaya başlandı. Yazının gücü, sözü zamana karşı adeta değişmeden dondurabilmesinde yatıyordu. Bu sayede sözün zaman içerisinde değişimi de en aza indirilmiş oldu. Daha sonra matbaanın da icat edilmesi ile birlikte yazılı hikayeler daha fazla insana ulaşmaya başladı. Bu hikayeler özellikle romanlarda kendini gösterdi. Ancak yine de, ilk çıktığı dönemlere göre, sözlü hikaye anlatımında kıyasla bir dezavantajı vardı. O da yazının okumayı öğrenme gibi bir zorunluluğunun olmasıydı. Ancak buna rağmen, yazılı hikaye anlatımı da tüm dünyada okuma yazma oranlarının artması ile paralel olarak giderek yaygınlaştı.

1.3. Görsel Hikaye Anlatımı

Görsel hikaye anlatımı insanoğlunun belki de bir yüzeye yaptığı ilk izlere anlam yüklemesi ile başlamıştır. En eski örneklerine mağara resimlerinde rastlanan bu hikayeler, izleyicilere genellikle av sahnelerini ve bu sahnede yer alan figürlerin hikayelerini anlatır.

Mağara resimlerinden başlayarak, dünyanın hemen her kültüründe resim ile hikaye anlatılmaktadır. Görsel hikaye anlatımı Avrupa resim sanatında farklı dönemlerde, farklı ifade biçimlerinde kendini göstermektedir. Farklı kültürlerde sanatçılar sahip oldukları kendilerine özgü anlayışlarla görsel hikayeler anlatmaktadırlar. Örneğin minyatür resimlerinde, pek çok yazılı hikaye aynı zamanda görsel bir hikaye olarak yeniden resmedilir. Yine lahitlerde veya sütunlarda kabartma şeklinde bir kahramanın veya bir komutanın başından geçenler anlatılmaktadır.

Fotoğraf makinesinin ve daha sonra da kameranın bulunması ile birlikte durağan ve hareketli görseller de izleyicilere hikayeleri anlatmaya devam etmektedirler. Sinema sanatı ise sözlü hikaye anlatımını, hareketli görüntüler ile bir arada izleyicilere sunmaktadır. Son yıllarda ise sosyal medya araçları kullanılarak görsel hikayeler üretmektedir.

1.4. Seramik Sanatında Görsel Hikaye Anlatımı

İnsanoğlunun kile şekil vermeye başlaması ile birlikte, seramik üzerinde de hikaye anlatımı örnekleri görülmeye başlamaktadır. Seramik yüzeylerdeki ilk ifadeler basit çizgiler ve birbirini takip eden geometrik biçimler olarak başlamış, daha sonra ise bazı figürleri simgeleyen çizimlere dönüşmüştür.

Hikayelerin seramik yüzeylerde anlatılması ile ilgili en dikkati çeken örneklere Yunan vazolarında rastlanmaktadır. Kırmızı ve siyah figürlü Yunan seramikleri her ne kadar kullanım amacıyla yapılmış olsalar da, yüzeylerindeki dekorlarda oldukça detaylı bir biçimde hikaye anlatımları görülebilir. Bu hikayelerde seçilen konular büyük çoğunluğu, sözlü hikaye anlatımının da en önemli türü olan mitleri kapsamaktadır. Yunan mitolojisindeki pek çok hikaye ve kahraman burada görsel bir hikayede, seramik üzerinde yeniden anlatılır. Hikayelerde yer alan tanrılar, kahramanlar oldukça detaylı bir biçimde görselleştirilmiştir.

Görsel 1. Terrakotta Krater, Metopolitan Müzesi, M.Ö. 450

Örneğin, Görsel 1’de “Antik Yunan’da şarap ve su karıştırmak için kullanılan ve “Krater” adı verilen bu seramik eserde, kadın savaşçılar olan Amazonların yapmış oldukları savaşlar ile ilgili bir efsane anlatılmaktadır. Kraterin alt bölümdeki sahneye bakıldığında, bazı insan figürleri görürüz. Hikayedeki bu karakterlerin kim olduklarını anlamak için belki de yapılacak ilk şey onların kıyafetlerine bakmak olacaktır. Çünkü nasıl giyindikleri onların kim oldukları hakkında bilgiler vermektedir.

Merkezdeki iki erkek asker defne çelenkleriyle süslenmiş kalkanlar tutuyor. Sağ tarafta iki kadının pantolonuna, ata binen kadının giydiği tuniğe ve en solda kadının tuttuğu kalkana bakıldığında, tüm kadın savaşçıların desenli bir şeyler giyiyor veya taşıyor oldukları görülebilir. Bu kadınlar, Yunanistan’ın kuzeydoğusundaki efsanevi İskit diyarından gelen Amazonlardır. Onların giysileri, Yunanistan’ın doğusundaki bir imparatorluk olan Pers İmparatorluğu’ndan gelen tarzlara benzemektedir.

Karakterler tanımlandıktan sonra bu sahnenin neyi anlattığına bakabiliriz. Buradaki savaş Amazonlar ve Atinalılar arasında olmaktadır. Ortadaki figür, Atina’nın efsanevi kralı Theseus, sol kolunda siyah bir kalkan ve sağ elinde bir mızrak tutmaktadır. At üzerindeki Amazon’un ise Antiope mi yoksa kız kardeşi Hippolyte mi olduğunu bilinmemektedir.

Bir efsaneye göre Theseus, Amazonların kraliçesi Antiope ile evlendi. Bu efsanenin bazı versiyonları, Theseus’un Antiope’yi çaldığını açıklar. Diğer versiyonlar bize Antiope’nin Theseus’a aşık olduğunu söylüyor. Her iki senaryoda da Amazonlar, kraliçelerinin gitmesine sevinmediler. Amazonlar Antiope’yi geri istediler ama Atinalılar onun gitmesine izin vermek istemediler. Amazonlar, kraliçelerini geri kazanmak için Atinalılarla savaştı. (Sebesanu, 2017)

Seramik Sanatı tarihinden hikaye anlatımına başka bir örnek de Çin porselenleri olabilir. Görsel 2’deki Yuan hanedanından (MS 1271-1368) kalma bu porselen vazo armut şeklinde olmasından dolayı, armut biçimli mavi-beyaz vazo olarak adlandırılmıştır.

Görsel 2. Mavi ve Beyaz Figüratif Vazo, Yuan Hanedanlığı, M.S. 1279-1368, Hunan Müzesi

Tasarım, drama için Yuan hanedanı modasını Qin hanedanı generali Meng Tian’ın savaşçı ruhunun bir ifadesi ile birleştiriyor.

Bu seramikte yer alan hikaye Qin Hanedanlığı döneminde geçmesine rağmen, insanların kıyafetleri ve eşyaları, o zamanki Moğol ve Han Çin kültürünün bütünleşmesini yansıtan Yuan hanedanlığı döneminin tarzındadır. Vazodaki resimler tasarlanırken, Qin dönemi generallerinden olan Meng Tian'ın Yuan dönemi modasına uygun bir şekilde giydirilmiştir.

Vazodaki bu resim, MÖ 3. yüzyılda Çin'in ilk İmparatoruna hizmet eden General Meng Tian'ın bir hikayesini anlatmaktadır. İmparatorluğun topraklarını savunmak için, Çin Seddi'nin yapılması emredilmiştir. Resimde General Meng Tian'ın Çin Seddi'nde çalışmak için insanları işe aldığı bir hikaye anlatılır. Vazonun bir yüzeyinde, yerde diz çökmüş bir adam var ve arkasında bir asker onun yakasını tutuyor. Bu adamın kaçmaya çalıştığını ama askerler tarafından ele geçirildiği resmedilmekte. Vazonun etrafında hareket eden başka bir asker, General Meng Tian'ın önünde duruyor ve sol eliyle son görüntüdeki iki figürü işaret ederken ona bir rapor veriyor. Bir sandalyede oturarak askeri dinleyen ve sağ elini kaldıran General Meng Tian, tutsağın cezasını açıklayacak gibi görünmekte. Onun arkasındaki figür ise Generalin adının yazılı olduğu bir pankartı tutuyor. Böylece Çin Seddi'nin yapımı için askere alma anında yaşanan bir olay, hikaye edilerek bir seramik esere konu oluyor.

Yukarıda değinilen iki örnekte de, tarihte farklı coğrafyalarda seramik eserler ile hikaye anlatımının nasıl olduğu açıklanmaya çalışılmıştır. Seramik eserler ile hikaye anlatımı geçmişte olduğu kadar günümüzde de seramik sanatçıları tarafından oldukça yaygın bir biçimde kullanılmaktadır. Günümüzde seramik sanatçıları bir taraftan kendi dönemlerindeki önemli olayları hikaye ederken, diğer taraftan kendi kişisel öykülerini, anılarını da bu şekilde anlatmaktadırlar. Günümüze pek çok sanatçı bu tarzda seramik eserler üretmektedir, ancak bu çalışma sınırlılıkları gereğince Amerikalı seramik sanatçısı Kevin Snipes'in seramik eserlerinde hikaye anlatım unsurlarına odaklanılmıştır.

2. KEVIN SNİPES'İN SANAT GÖRÜŞÜ VE SERAMİK ESERLERİNE GENEL BAKIŞ

Amerikalı seramik sanatçısı Kevin Snipes, Philadelphia'da doğmuş ve halen Cleveland'da yaşamaktadır. 1994 yılında Cleveland Sanat Enstitüsü'nden seramik ve çizim alanında lisans derecesi almıştır. Sanatçı 2003 yılında Florida Üniversitesi'nde lisansüstü eğitimini tamamlamıştır. The Clay Studio, Watershed Center for Ceramic Arts, New Castle, Maine ve Georgia'daki Wesleyan College dahil olmak üzere hem ulusal hem de uluslararası alandan pek çok yerde seramik çalışmaları yapan sanatçı yakın tarihlerde Minnesota Eyalet Üniversitesi'ndeki Konkling Gallery, Mankato ve Denver'daki Plinth Gallery'deki kişisel sergi açmıştır.

Görsel 3. Kevin Snipes

Eserlerinde genel olarak sanat ve zanaat arasında bir yerde durduğunu belirten Snipes, resimsel öğeleri seramik eserlerinde kullanmaktadır. Bu resimler çoğunlukla bir insan figürü, etrafına yerleştirilen farklı nesnelere oluşan kompozisyonlardır. Yer yer yazı öğelerine rastlanan bu resimsel ifadeler farklı renklerde kullanılır.

Kevin Snipes, kendi ifadesiyle üç boyutlu anlamda “inşacı bir benliğe” sahip olmasına rağmen, yıllarca bir sanatçı olarak gücünün iki boyutlu çalışmalarda yattığını düşündü. Üniversitedeki çömlekçilik derslerinde kili sevmeyi başladığında, çocukluğunda yapmış olduğu ayakkabı kutusundan bir diorama¹ veya buzlu şeker çubuklarından tekneler gibi üç boyutlu denemeler de yeni bir anlam kazanmış oldu. Şimdi ise, seramik fırını, Snipes'in çalışmalarının merkezinde yer almaktadır. Hemen her eserindeki ana form olan kutu biçimleri adeta sanatçının imzası gibidir. Çocukluğunda yapmış olduğu kutu formları köşeli seramiklere dönüşmüş ve genellikle üzerinde delikler vardır. Seramik üzerindeki insanların yüzlerini ve vücutlarını her iki tarafta da, bir desen ve rengi bir araya getirerek boyamaktadır.

¹ Diorama: Gerçek veya kurgu bir olayın, o anın veya hikâyenin ışık oyunlarının da yardımıyla üç boyutlu olarak modellenmesi.

Snipes'in çalışmaları ilhamını Hint minyatür resminden ve Japon sanatından ilham almaktadır. Philadelphia doğumlu olan ve Cleveland'da yetişen seramikçi, kil eserlerinin ana gövdesinden çıkan kavisli çıkıntılarla temsil edilen "ötekilik" temasına kendi deneyimlerini dahil ediyor. Bunlardan bazıları, Snipes'in sanatında yinelenen bir motif olarak gözyaşı şeklini alır. Snipes, "İnsanların kütlesi olan bu kareye sahipsiniz, Beyazlık ve sonra Siyahlık olan bu üst çıkıntıya sahipsiniz" diyor. (Yetikyel, 2022)

Siyahi bir sanatçı olan Snipes, bir sınıf arkadaşının siyahi merkezli sanat yaratması gerektiğini şeklindeki önerisinden sonra, "ötekilik kavramı" üzerine düşünmeye başladı. Bu eleştiriyi sorguladı ve farklılığın yapısını ve insan varoluşu için gerekliliğini araştıran bir tez üzerinde çalıştı. Irk kavramı, sanatçının yapıtlarını tanımlayan bir unsur olarak tanımlamaz. Ancak kutu biçimli seramiklerinde yer alan çıkıntılar ve kutuların içerisine adeta sıkıştırılmış gibi duran figürler, Snipes'in bir yabancı olma hissiyatından ve deneyiminden meydana gelmiştir.

Sanatçı kendi çalışmalarını şu şekilde tanımlıyor:

Çalışmalarım, elle şekillendirilmiş seramik formlar üzerindeki hikaye ve resimlerin bir arada kullanılmasından oluşmaktadır. Ancak öncelikle kendimi bir hikaye anlatıcısı olarak düşünüyorum. Anlattığım hikayeler, açık uçlu, farklılıklar ve ötekilik kavramına ilişkin sorgulamalardır. Bu hikayeler aynı zamanda ayrımcılığın altında yatan duygusal ve psikolojik sorunları keşfedebileceğim yollardır. Farklı insanlar bir araya geldiğinde ne olduğuyla ilgileniyorum. Çalışmalarına bir açıdan bakıldığında, resmettiğim hikayelerin iki farklı yüzeyde olduğu görülebilir. Böylece eserin her iki yönü de ön yüzey olarak düşünülebilir ve her iki yüzeyde yer alan figür hikayenin başkahramanı olabilir. Aslında bu durum bana, bu tür fikirlerden yola çıkarak yapılan eserlerin biraz huzur bozucu olduğunu göstermektedir. Çalışmamın ayırt edici özellikleri olan elle tutulabilir ölçekli formlar ve mücevher benzeri bir parlaklıktaki yüzeyler, izleyicinin işin özüne ulaşmak için kazması gereken bir tür yanlış yönlendirme olarak düşünülebilir. Bu şekilde çalışmayı seviyorum çünkü eserlerimi izleyen insanların, dış yüzeyin altında bir sosyal huzursuzluk katmanının olduğunu algılayabileceklerine inanıyorum. Çalışmamın sınırlarını zorlamayı seviyorum, bu sayede yüzeyin altına yer alan bu huzursuzluk fikri daha da fazla açığa çıkıyor. (Snipes, 2020)

Kevin Snipes'a ilişkin bütün bu genel düşüncelerden hareket ederek, Onun seramik eserlerini doğrudan ele almak yararlı olacaktır. Böylece yukarıda değinilen ve sanatçının da kendi hakkında belirtmiş olduğu tanımlar somut bir hale bürünecektir.

Görsel 4. Kevin Snipes'in Seramik Atölyesi

Snipes'in seramik eserlerine teknik açıdan bakılacak olursa, sanatçı pek çok eserini elle şekillendirme yöntemi ile porselen malzeme kullanarak üretir. Bu üç boyutlu formlar çoğunlukla bir vazo, bir fincan gibi fonksiyonel formlardır. Bunun yanında bazı kapaklı formları ve heykelleri de bulunmaktadır. Yapmış olduğu seramiklerin büyük çoğunluğu kolay taşınabilir boyutlardadır. Sanatçı elle şekillendirdiği bu formlar üzerine kişisel hikayelerini ve deneyimlerini resimsel olarak yansıtmaktadır. Yapmış olduğu resimsel ifadeleri farklı katmanlar halinde aktarır. Figürler çoğunlukla sığrafito ve mishima teknikleri ile keskin ve çizgisel bir biçimde betimlenir. Diğer kısımlar da sıraltı tekniği ile renklendirilmektedir.

Görsel 4'te, sol tarafta görülebildiği resimlerin seramik üzerine nasıl aktarıldığı görülebilir. Burada insan yüzünün tamamı siyah sıraltı boya ile örtülmüştür. Daha sonra kazıma teknikleri kullanılarak resmedilecektir. Sağ taraftaki seramik çalışmada ise farklı renkleri sıraltı boyalar ile nasıl kullanıldığı görülebilir.

2.1. Kevin Snipes'in Seramiklerindeki Hikaye Unsurları

Sanatçı eserlerinde anlattığı hikayeleri kendine has, belirli unsurlar kullanarak gerçekleştirir. İkili yapıdaki kompozisyon, insan figürleri, renkçi bir üslup ve çocuk resimleri bu unsurlardan ilk akla gelenlerdir. İkili yapıdaki kompozisyonları sanatçının eserlerinin neredeyse tamamında görebiliriz.

“Snipes'in düalizmeye özel bir ilgisi vardır. O, daha büyük anlamda, metafizik, kozmolojik, ya da yin ve yang türünden kavramlarla ilgilenmiyor. İkili görüşü daha çok erkek ve kız figürleri, eril ve dişil kavramlar üzerinden işliyor. Örneğin aşk kavramını bu ikili düşünce üzerinden işler.” (Silberman, 2013)

Bir çift fincan veya bir vazunun karşıt taraflarındaki birbirine uyumlu çizimler ve insan figürleri ile bu tanımı gerçekleştirir. Ancak Snipes, birbirini tamamlayan bu iki figür ile birlikte, aynı zamanda çelişkili iki portre/figür de oluşturmuş olur. (Silberman, 2013)

Görsel 5. Porselen, Sıraltı dekor, 13.5 x 6.5 x 4, 2015

Görsel 5'deki seramik eserinin ön ve arkadan görünüşleri verilmiştir. Burada her iki yüzeyde yer alan farklı figürler görülebilir. Bu tür ikili kompozisyon sanatçının eserlerinin büyük çoğunluğuna hakimdir. Ayrıca diğer hikaye unsurlarını da yine bu eser üzerinde görebilmekteyiz. Bu unsurlar sanatçının kullanmış olduğu renkli bir palet ve çocuk resimlerini andıran kız ve erkek figürleridir. Eserin bir yüzüne bakıldığında anatomisi bozuk, kafası büyük, kolları anormal bir biçimde kıvrılmış bir erkek figürü görmekteyiz. Bu figür elinde atom modeline benzeyen bir nesne tutuyor veya onunla oynuyor. Bu figür muhtemelen arkada yer alan figüre sesleniyor. Bu durum, konuşma balonundaki “Hey” ifadesi ile anlaşılabilir. Erkek figürünün üzerinde mavi renkler hakim ve arka planda daha sıcak renkler görülebilir.

Eserin diğer tarafında ise bir kız figürü ve ondan daha küçük bir erkek figürü var. Kevin Snipes, özenle tasarlanmış küçük porselen kaplar üzerinde, bazen şifreli konuşmalar yapan ve seyirciye bir şeyler anlatmak isteyen figürler resmeder. (Packard, 2015) Burada da, küçük erkek figürünün ağzından çıkan konuşma balonu ile bir şeyler söylediği anlaşılabilir. Fakat konuşma balonunun içerisinde sadece üç “x” işareti bulunuyor. Buradaki her iki figürde de yeşil renkler hakim. Son olarak tepede yer alan kırmızı bir kulp var. Bu seramik kabın kapağını tutmaya yarıyor. Burada deliklerde oluşan yapıyı da sanatçı pek çok eserinde kullanmaktadır. Bu delikli doku sanatçının çocukken kartondan yaptığı formların günümüzde seramik eserlerindeki bir yansımasıdır. Kısaca sanatçı bütün bu unsurlar ile çocukluğunda yaşamış olduğu bir anısını seyirciye hikayeleştirerek sunmaktadır. Bu hikayedeki en önemli unsurlar da sıklıkla kullandığı, farklı yüzeylerde kullandığı zıt figürler ve bu figürlerin kullandığı bazı anlaşılmayan kelimelerdir.

Düalizm ve Karşıtlık kavramları, Snipes'in eserlerini tanımlamak istediğimizde ilk akla gelen kavramlardır.

Diğer önemli çağdaş sanatçılar gibi, Snipes da ideolojik yapıların altında yatan yüzyıllık çelişkileri yeniden gözden geçirmemize ve dönüştürmemize yardımcı olmaktadır. Yüksek ve alçak, erkek ve kadın, biz ve onlar gibi bu liste uzayıp gitmektedir. Sanatçı seramik, heykel, çizim, karikatür ve resim gibi farklı dilleri ustaca harmanlayarak bu tür karşıtlıkları eleştirmektedir. (Packard, 2015)

Pek çok eserinde ikili bir yapıyı tercih eden sanatçının bazı çalışmalarında üçlü kompozisyona da rastlanmaktadır. Üç Kız (Three Girls) isimli çalışmasında üç insan figürü seramik üzerinde resmedilmiştir. (Bkz. Görsel 6)

Görsel 6. Three Girls (Üç Kız), porselen, sıraltı ve oksit, 12x6x5, 2015.

Burada anlatılan hikayede bir insanın yaşadığı kimlik dönüşümü, bir kız çocuğu figürü üzerinden anlatılmıştır. Snipes figürleri seramik vazunun üç tarafına çizerek bir tür dönme hareketi uygular. Böylece farklı kavramları sembolize eden figürler hem birbirini hem iter, hem de birinin içine işler. Bu dönme hareketi farklı kimliklerin dönüşümlü olarak birleştiği ve ayrıldığı bir dans olarak görülebilir. (Packard, 2015)

Figürlerde belli belirsiz bir mizah ve kibir hissedilir. Figürler hareketler çarpıktır.

Üç figüre baktığımızda, vazunun dış hatlarına özenle yerleştirilmiş kafalar görülebilir. Özellikle figürlerin saçları vazunun çıkıntılara yerleştirilmiştir. Her üç figür seramik forma uygun olacak bir biçimde deforme edilmiştir. Kol ve bacak gibi kıvrımlı uzuvlarda bir gevşeklik sezilir ve bu uzuvlar anormal bir biçimde bükülmektedir. Böylece resimdeki figürler bir yandan huzursuz edici bir anlam taşıırken, diğer yandan hareketlerinde bir komiklik veya absürtlük göze çarpmaktadır. Figürlerin hareketlerindeki bu çarpıklıklarda belli belirsiz bir mizah hissedilebilir.

Vazonun üst kısmında yer alan boşluk, onu iç mekanda kullanılabilen bir nesne havasına sokmaktadır. Ancak bu boşluk su veya çiçek ile doldurulacak bir boşluk değildir. Aslında vazo gibi görünse de, vazo işlevini tam olarak yerine getirmemektedir. Form dekoratif bir nesne gibi durağan da değildir. Etrafındaki figürler ile sürekli hareket halindedir. Bu da Üç Kız'ın kontrol altına alınamayan, herhangi bir kalıba girmeyen, bir yaşam gücü ile dönüşümünü anlatmaktadır. (Packard, 2015)

Görsel 7. Braids (Örgüler), porselen, sıraltı ve oksit, 14x6.5x4.5, 2015.

Braids (Örgüler) isimli eserinde de, kültürel kimlik ve insan vücudu kavramlarına dair bir anlatı sunmaktadır.

Birden fazla kavram ve duyguyu taşıyan bu eser, hem erkek hem de kadın için dokunaklı ve neşeli yapıdadır. Burada kültürel kimliğin temel yansımalarından olan insan vücudunu görmenin alışılmış durumlarına bir meydan okuma vardır. Beklenmedik ve farklı görünüşleri bir seramik formun iki yüzünde birleştirerek bu görüşünü dile getirir. (Packard, 2015)

Eserde görülen figürlere bakıldığında birinde beyaz tenli, çıplak bir kadın figürü ve siyah tenli bir erkek yüzü görülmektedir. Kadın-erkek veya siyah-beyaz gibi birbirine zıt görünüşlere rağmen, her iki figüründe saçları yukarı doğru bir harekette bulunarak, seramik formun en üst bölümünde birleşmektedir. Daha sonra ise bu birleşim seramik formun da sınırlarını aşarak, en üst noktada görkemli saç örgüleri ile taçlandırılmaktadır. İnsanların sahip oldukları kültürel kimlikleri ve görünüşlerindeki farklılıkları bir nevi insanın sahip olduğu sınırlılıklardır. Sanatçı seramik formun sahip olduğu sınırlılıklar ile bu durumu seyirciye adeta açar. Sonrasında ise bu sınırı basit bir saç örgüsü imgesinde kırarak iki farklı kavramı birleştirir. Bu birleşme seramik formun tepesinde ve taç biçimli olmasından dolayı görkemli bir biçimde kendini göstermektedir. Aynı zamanda formun kenarlarında, yer alan

rengarenk balonlar da dikkati çekmektedir. İki sınır arasında, oluşan bu renkli kompozisyon, yukarı doğru yükselen hareketleriyle, seyirciye bu sınırlardan bir çıkış yolu göstermekte ve aynı zamanda iki sınır arasında daha renkli bir dünya olduğunu anlatmaktadır.

3. SONUÇ

Çağdaş seramik sanatının önemli isimlerinden birisi olan 1960 doğumlu Kevin Snipes'te kendi kişisel hikayelerini eserlerinde bizlere anlatmaktadır. Kendi deyimiyle bir seramik hikaye anlatıcısıdır. Seramik yüzeylerdeki resimler sanatçının hatıralarından bir anın farklı görüntülerini bizlere sunmaktadır. Kevin Snipes'in eserlerinde gördüğümüz en dikkate değer unsur, hikayelerin kurgulanış biçimleridir. Seramik üzerindeki bu hikayeler, alışkın olduğumuz hikaye formundan farklıdır. Yani bir başlangıç, gelişme ve bir son içermemektedir. Sanatçının çoğu eserinde hikayeler doğrusal değil daireseldir. Three Girls (Üç Kız) eserinde bu dairesel hikaye kurgusu çok net bir biçimde görülebilir. Ancak dikkati çekmek gerekir ki, burada dairesel yapıda olan sadece figürler değil aynı zamanda hikayenin geçtiği dönemlerdir. Figürler zaman içinde geçirmiş olduğu kimlik değişimlerini bize anlatır. Seramiklerde tek bir resimden ziyade, seramik formların etrafında birbirleri ile konuşan resimler vardır. Başka bir eserlerinde ise, örneğin Braids (Örgüler), hikaye aşağıdan yukarıya doğru ilerler ve seramik formun üstünde adeta bir mutlu sonla bitiş yapar.

Seramik üzerindeki her hikaye, yaşanmış veya kurgu olsun, sanatçıların kendi dönemlerinden izler barındırmaktadır. M.Ö. 2. Yüzyılda yaşayan bir seramik sanatçısı, kırmızı figürlü bir Atina vazonu resmederken kendi döneminin mitlerini, hikayelerini anlatmaktaydı. Milattan sonra 1200'lü yıllarda Çin'de yaşayan başka bir seramik sanatçısı ise tanıklık ettiği bir tarihi olayı hikayeleştirmekteydi. Günümüzde de sanatçılar yaşadıkları çağın hikayelerini eserlerinde anlatmaktadırlar. Bunlar bazı durumlarda eski hikayelerin yeniden yorumlanması şeklinde karşımıza çıkar. Pek çok sanatçı da ise kendi hikayelerini, anılarını seramik malzeme ile yeniden yaratmaktadır.

KAYNAKÇA

- Altman, R. (2008). *A Theory of Narrative*, Columbia University Press, New York Chichester, West Sussex.
- Berman, J. (2016). Kevin Snipes: "2D Meets 3D", *Clay Times*, Sayı 22, No:101, Bahar / Yaz, 2016.
- Brilliant, R. (1984). *Visual narratives: Storytelling in Etruscan and Roman art*. Cornell University Press.
- Gökçen, N.K. (2020). "Yayın İllüstrasyonlarında Görsel Hikaye Anlatımı", *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Işık Üniversitesi, İstanbul.
- Harari, Y. N. (2018). 21. yüzyıl için 21 ders. Kolektif Kitap Yayınları.
- He, Y. S. (2021). *Narratives on Ceramics*. *Art and Design Review*, 9, 322-331.
- Kolodziejcki, C.I.(1999). *The Mind's Eye: Narrative Ceramic Vessels*, Project Report, Department of Art California State University, Long Beach.
- Packard, A. (2015). *Kevin Snipes Containing Possibilities*, Swarthmore College Catalog.
- Pelt, Jennifer Van. (2018). *The History of Storytelling*, Words Alive.
- Sebesanu, K.C. (2017). *Storytelling and Ceramics: Greeks vs. Amazons*, <https://www.metmuseum.org/blogs/metkids/2017/greeks-vs-amazons>.
- Silberman, R. (2013). *Kevin Snipes – Grownup Art, Childlike Vision*, Contemporary Craft, <https://contemporarycraft.org/kevin-snipes-grownup-art-childlike-vision>.
- O'Donnell, L. (2006). *The Figure's Representation in Clay*. *Ceramics Technical*, (23), 77-80.
- Veabing, S. (2011) *Ceramic Narrative: Storytelling and Ardmere Ceramic Studio*, Dissertation submitted in partial fulfilment of the requirement for the degree Master of Art in Fine Arts, aculty of Humanities, Development and Social Sciences University of KwaZulu-Natal: Pietermaritzburg

Bağlantılar

Bağlantı 1: <https://www.5280.com/2022/04/the-art-students-league-of-denver-is-diversifying-its-residencies/>
Erişim Tarihi: 06 04 2022

Bağlantı 2: <https://www.theclaystudio.org/artists/kevin-snipes-resident>

Bağlantı 3: <https://www.atxunbound.com/kevin-snipes-cool-boy/>

Bağlantı 4: <https://www.artsy.net/article/editorial-telling-stories-with-sculpture-kevin-snipes-lively>

Bağlantı 5: <https://contemporarycraft.org/kevin-snipes-grownup-art-childlike-vision/>

Bağlantı 6: <https://www.metmuseum.org/blogs/metkids/2017/greeks-vs-amazons>

Bağlantı 7: <https://kevinsnipes.com>